

พฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงาน
ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครู
และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี

สุภัทสร รongแหยม

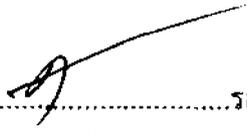
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่อง พฤติกรรมผู้นำในการครองตน
ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เสนอโดย นางสุภัทสร ร่องแหยม เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

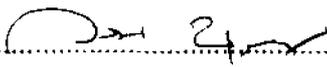

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(นายตระกูล จันทสุนทร)
วันที่ 28 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2552

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสานή สุขเคหา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม สยงกุล)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.วสัน ปูนผล)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	พฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ สุขเคหา ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม สยังกุล
ชื่อนักศึกษา	สุภัทสร รongแหยม
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี และ 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครอง ประจำปีการศึกษา 2552 จำนวน 398 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.970 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ด้านการครองงาน 2) ด้านการครองคน และ 3) ด้านการครองตน

2. พฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศและอายุ

3. พฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีกับกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

4. พฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน กล่าวคือ 1) กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี กับกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงาน 20 - 29 ปี 2) กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี กับกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงาน 30 ปีขึ้นไป 3) กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 - 19 ปี กับกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงาน 20 - 29 ปี และแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครอง

Thesis Title Leadership Behavior in the Self-Management, Man Management, and Work Management of School Administrators as Perceived by Administrators, Teachers, and Parents under Lop Buri Educational Service Area Office

Thesis Advisors Asst. Prof. Dr. Sanae Sukkeha
Asst. Prof. Nikom Sayungkhoon

Name Supassorn Rongyeam

Concentration Educational Administration

Academic Year 2009

ABSTRACT

This research aims to 1) study leadership behavior in self-management, man management, and work management of school administrators as perceived by administrators, teachers, and parents under Lop Buri Educational Service Area Office 2) compare leadership behavior in self-management, man management, and work management of school administrators as perceived by administrators, teachers, and parents under Lop Buri Educational Service Area Office when classified by gender, age, educational qualification, work experience, and job status. The sample for the study comprised administrators, teachers, and parents in academic year 2009 totalling 398 people. The tool used for collecting data was a questionnaire to a reliability level of 0.970. Statistical analysis included percentages, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and Scheffé's method.

The results of this research indicated that:

1. leadership behavior in self-management, man management, and work management of school administrators as perceived by administrators, teachers, and parents under Lop Buri Educational Service Area Office overall found that it was at a medium level. The means, ranked in descending order were as follows 1) work management 2) man management and 3) self-management.

2. leadership behavior in self-management, man management, and work management of school administrators, teachers and, parents under Lop Buri Educational Service Area Office was not different when classified by gender and age.

3. leadership behavior in self-management, man management, and work management of school administrators as perceived by administrators, teachers, and parents under Lop Buri Educational Service Area Office was significantly different to a level of .01 when classified by education qualification when the sample held a bachelor's degree compared to the sample that had an education level higher than bachelor's degree and when the sample that had an education level lower than bachelor's degree compared to the sample that had an education level higher than bachelor's degree.

4. leadership behavior in self-management, man management, and work management of school administrators as perceived by administrators, teachers, and parents under Lop Buri Educational Service Area Office was significantly different to a level of .01 when classified by work experience: namely 1) the sample with work experience less than 10 years compared to those with work experience ranging from 20 to 29 years, 2) the sample with work experience less than 10 years compared to those with work experience more than 30 years, and 3) the sample with work experience from 10 to 19 years compared to those with work experience from 20 to 29 years. There was also a significant difference to a level of .01 when classified by the job status of administrators and parents.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยศึกษาพฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา ความเอาใจใส่ และความช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่งของอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ สุขเคหา และผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม สยังกุล ที่ให้คำปรึกษาและชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ สุขเคหา ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม สยังกุล และ ดร.วสัน ปุณผล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และขอขอบคุณคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรีย์ ศิริโกคาภิรมย์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล พุฒคำ รองศาสตราจารย์ ดร.กวี ศิริโกคาภิรมย์ ดร.ชนัดต์ จิตติวรัต และ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง ตลอดจนคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยจนจบหลักสูตร

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยทุกท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนไสว ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า ดร.เนติ เฉลยวาเรศ ดร.อิทธิฤทธิ์ พงษ์ปิยะรัตน์ และนางสาวสรินยา นิมมา ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบ ความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณ นายเริงศักดิ์ รองแหยม และครอบครัว นายพันธิวัฒน์ เลียงชีพขอ ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 นางจรินรัตน์ ปัทมาลัย ครูชำนาญการ พิเศษโรงเรียนอนุบาลท่าหลวง นางสุตภีพงษ์ เรืองรุ่ง ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 100 (บ้านคันทนาหีน) นางอังคณา ปราสาททอง รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลท่าหลวง และ นายวัลลภ สังข์วงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลท่าหลวง ที่ให้การสนับสนุน คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจที่สำคัญในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จสมบูรณ์ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมี จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่ บิดา - มารดา ตลอดจน ครู - อาจารย์ ทุกท่าน

สุภัทสร รองแหยม

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ทฤษฎี.....	9
ความหมายของทฤษฎี.....	9
ความสำคัญของทฤษฎี.....	11
การวัดและประเมินค่าทฤษฎี.....	12
ผู้บริหารสถานศึกษา.....	14
ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา.....	14
ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา.....	15
บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา.....	16
พฤติกรรมผู้นำ.....	22
ความหมายของพฤติกรรมผู้นำ.....	22
ความสำคัญของพฤติกรรมผู้นำ.....	23
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำ.....	25
พฤติกรรมผู้นำในสถานศึกษา.....	30
ความหมายของพฤติกรรมผู้นำในสถานศึกษา.....	30
ความสำคัญของพฤติกรรมผู้นำในสถานศึกษา.....	31
ขอบข่ายของพฤติกรรมผู้นำในสถานศึกษา.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
งานวิจัยในประเทศ.....	45
งานวิจัยต่างประเทศ.....	48

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	52
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	75
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	75
สมมติฐานในการวิจัย.....	75
วิธีดำเนินการวิจัย.....	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	76
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
สรุปผลการวิจัย.....	77
อภิปรายผล.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	96
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	103
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	105

	หน้า
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้(Try out) เครื่องมือในการ ทำวิจัย.....	110
ภาคผนวก จ หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิจัย.....	114
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	119

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญญัตินำ

		หน้า
ตาราง 1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
ตาราง 2	จำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	59
ตาราง 3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหาร ครูและ ผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ด้านการครองตน.....	60
ตาราง 4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหาร ครูและ ผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ด้านการครองคน.....	62
ตาราง 5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหาร ครูและ ผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ด้านการครองงาน.....	63
ตาราง 6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหาร ครูและ ผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ในภาพรวม.....	64
ตาราง 7	การเปรียบเทียบพฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคนและครองงานของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตามเพศ.....	65
ตาราง 8	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหาร ครูและ ผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตามอายุ.....	65
ตาราง 9	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหาร ครูและ ผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตามวุฒิ การศึกษา.....	66
ตาราง 10	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหาร ครูและ ผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตามวุฒิ การศึกษา.....	67

ตาราง 11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของนักบริหาร ครูและ ผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน.....	69
ตาราง 12	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของนักบริหาร ครูและ ผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน.....	70
ตาราง 13	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของนักบริหาร ครูและ ผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตามตำแหน่ง หน้าที่การปฏิบัติงาน.....	72
ตาราง 14	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของนักบริหาร ครูและ ผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตามตำแหน่ง หน้าที่การปฏิบัติงาน.....	73

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี